

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

KIINA – SUOMEN TÄRKEIN KAUPPAKUMPPANI?

KATSAUS KIINAN TALOUTEEN JA YRITYSVERKOSTOIHIN

KESKUSKAUPPAKAMARIN HALLITUKSEN TOIMEKSIANNOSTA KESKUSKAUPPAKAMARI ON KOONNUT KATSAUKSEN KIINAN TALOUDESTA, KAUPPA-SUHTEISTA SUOMEN KANSSA JA NIITÄ EDISTÄVIIN YRITYSVERKOSTOIHIN.

I. KIINAN TALOUS JA POLITIIKKA

LYHYT JA PITKÄ AIKAVÄLI

MAON KIINAN PITKÄ MARSSI TÄMÄN PÄIVÄN KOKKUNISTISEEN MARKKINATALOUTEEN

Vuodesta 1953 lähtien kommunistinen Kiina on kehittännyt yhteiskuntaansa määrätietoisesti 5-vuotissuunnitelmin kohti kiinalaista markkinataloutta. Maailmantalouden kannalta merkittävä etappi oli Kiinan liittyminen vuonna 2002 Maailman kauppajärjestö WTO:n jäseneksi. Kiinan talouden keskeisiä ohjauskeinoja – 5-vuotissuunnitelmia on ollut kaikkiaan 13.

Tuorein ja toistaiseksi viimeisin 5-vuotissuunnitelma kattaa vuodet 2016-2020. Sen keskeinen tavoite on saavuttaa vähintään 6,5 % talouskasvu, keinoina markkinoiden harkittu avaaminen kilpailulle, raskaan teollisuuden uudistuminen innovaatioiden ja ekologisempien tuotantotapojen avulla sekä yrittäjyyden vahvistaminen. Made in China 2025 -aloitteen voimin Kiina pyrkii kaappaamaan isomman osan globaaleissa arvo- ja jalostusketjuissa. Yhteiskunnallista eriarvoistumista pyritään ehkäisemään terveydenhoitoa ja sosiaaliturvaa kehittämällä. Väestön ikääntymishaasteeseen vastataan siirtymällä yhden lapsen politiikasta kahden

lapsen politiikkaan. Myös kansallista turvallisuutta ja kiinalaista oikeusvaltiota on tarkoitus edelleen vahvistaa vuoteen 2020 mennessä.

KUN KIINAN TALOUS ALKOI YSKIÄ - TALOUSTILANNE HEIKKENI 2018 SELVÄSTI

Vuosi 2018 oli erittäin haasteellinen Kiinan taloudessa. Kauppasota Yhdysvaltojen kanssa paheni ja epäselvät tulevaisuuden näkymät heikensivät luottamusta. Tämä näkyi pörssikurssien heikkenemisenä kuin reminbiin kohdistuvien kurssipaineiden lisääntymisenä. Yhdysvaltojen koronnostot sekä maiden välisen korkoeron kuroutuminen umpeen ovat lisänneet paineita Kiinan rahoitusmarkkinoilla.

Kauppasodan lisäksi myös muita syitä hermoiluun on riittänyt. Tilanteen huononemisen taustalla ovat Kiinan rakenteelliset ongelmat, erityisesti raskaasti julkisesti tuetuista investoinneista ja tuotannosta sekä kestävämmästä velkakehityksestä. Virallisten tilastojen mukaan Kiinan BKT:n vuosikasvu hidastui tammi-syyskuussa 6,9 prosentista 6,7 prosenttiin vuodentakaisesta. Kiinan viralliset luvut eivät kuitenkaan ole

uskottavia. Ne heijastavat pikemminkin virallisia kasvutavoitteita kuin talouden todellista tilannetta.

Lähes kaikki muut indikaattorit viittaavat kasvun selkeästi voimakkaampaan hidastumiseen viime vuonna. Marraskuussa virallisetkin indikaattorit osoittivat talouskasvun hidastuneen alle 6 prosenttiin. Tärkeänä mittarina pidetty autojen myynti laski marraskuussa 16 % vuodentakaisesta ja koko vuoden automyynti näyttää painuneen pakkaselle ensimmäisen kerran vuosikymmeniin. Vuodenvaihteessa julkaistut teollisuuden ostopäälikkoindeksit viittaavat teollisuustuotannon kasvun pysähtymiseen joulukuussa.

KIINAN JOHTO HIRTÄNYT ITSENSÄ KASVUTAVOITTEESEEN

Kiina on lisännyt finanssi- ja rahapoliittista elvytystä merkittävästi. Elvytys jatkuu myös 2019. Joulukuussa 2018 pidetyssä vuoden 2019 talouspolitiikkaa linjaavassa työkonferenssissa luvattiin verohelpotuksia sekä lisävaltuuksia paikallishallinnolle uusien velkakirjojen liikkeellelaskuun infrastruktuuriprojektien rahoittamiseksi. Syynä elvytykseen on talouspolitiikan keskiössä jo pitkään ollut puolueen lupaus kaksinkertaistaa reaalin BKT vuoden 2010 tasolta vuoteen 2020 mennessä. Tämä vaatisi kasvun pitämistä yli 6 prosentissa vuosina 2019–2020. Käytännössä kasvutavoitte ja siihen liittyvä elvytyspolitiikka ovat syrjäyttäneet rahoitusmarkkinoiden riskejä sekä kestäväää kasvua painottavat näkemykset ja lisäävät jo ennestään huolestuttavaa velkataakkaa sekä ylläpitävät talouden vanhoja rakenteita.

Elvytyspolitiikan mielekkyyttä voi punnita sitä taustaa vasten, että IMF arvioi Kiinan todellisen budjettivajeen olevan noin 10 % suhteessa BKT:hen, kun virallinen lukema on noin 3 %. Arviot julkisen velan määrästä ovat jatkuvasti nousseet ja tällä hetkellä IMF arvioi julkisen velan olevan noin 70 % BKT:stä ja kasvavan edelleen tulevina vuosina. Luottamuksen rapautuminen pitkän aikavälin kehitykseen suhteessa velkaantumiseen tarkoittaa myös sitä, että lisävelalla saadaan aikaisempaa huomattavasti vähemmän kasvua.

Lyhyen ajan kasvutavoitteiden saavuttamiseksi pitkän aikavälin kannalta tarpeellisista markkinatalous- ja rakenneuudistuksista on tingitty. Luottamuksen rapautumisen johdosta Kiina on kuitenkin joutunut uudelleenarvioimaan politiikkaansa ja kiirehtimään aikaisempia reformilupauksiaan. Joidenkin tullialennusten lisäksi ulkomaisilta yrityksiltä suljettujen toimialojen listaa on hieman lyhennetty ja useilla toimialoilla (mm. rahoitus, autoteollisuus) ulkomaisten yritysten omistusrajoituksia on poistettu. Joulukuussa hallitus esitteli lakiehdotuksen, joka kieltäisi teknologian pakkosiirrot. Uusien avautumistoimien ja reformilupausten toimeenpano jäävät nähtäväksi, mutta jokainen reformiaskel vie Kiinaa suuntaan, josta palaaminen on entistä vaikeampaa ja kalliimpaa.

Mutkistunut talouspoliittinen tilanne herätti syksyllä myös poikkeuksellisen kipakkaa reformeja puoltavaa ja "Kiinan mallia" kritisoivaa keskustelua maan sisällä, joskin kotimaiselta yleisöltä keskustelu on pyritty sensuroimaan. Päätrendi on kuitenkin puolueen otteen

tiukentaminen, mikä sopii huonosti yhteen talouden tarpeiden kanssa.

EPÄVARMUUS JA RISKIEN KASVU VARJOSTAVAT PITKÄN AIKAVÄLIN KEHITYSTÄ

Monista rahoitussektorilla jo ilmenneistä ongelmista huolimatta Kiinalla on edelleen lyhyellä aikavälillä paljon resursseja hoitaa erilaisia häiriötilanteita. Maan velka on pääosin kotimaista ja vaihtotase on pienenemisestä huolimatta edelleen hieman ylijäämäinen. Pääomien tiukkojen vientirajoitteiden ansiosta valuuttavaranto on noin 3 200 miljardia dollaria. Puskureille on toki myös tarvetta, sillä niin Kiinan sisäiset (tuotannon palveluvaltaistuminen, velka, demografia, ympäristöongelmat) kuin ulkoiset tekijät (kauppasota, Yhdysvaltojen koronnostot) vetävät kasvuvauhtia alas puolueen kasvutavoitteista piittaamatta. Tämä lisää ongelmia ja vaikeuttaa niiden hoitoa.

Kiinan kokonaisvelka on yli 250 % BKT:stä, mikä on poikkeuksellisen korkea velkaaste nousevalle taloudelle. Tuskin mikään maa on selvinnyt Kiinan kaltaisesta velan nopeasta kasvusta ilman suuria ongelmia ja kasvun hidastumista. Kauppasodassa on maaliskuun alkuun ulottuva neuvottelutauko, mutta Kiinan nykyjärjestelmää ravistelevat vaatimukset ja taustalla oleva suurvaltakilpailu pitävät huolen siitä, että tämänkään asian ympärillä vellova epävarmuus ei poistu nopeasti. Erilaiset markkinahäiriöt ovat luonnollinen osa Kiinan kehitystä. Ristiriitaisten tavoitteiden paineissa tempoilevaksi muuttunut talouspolitiikka yhdessä kasvun hidastumisen ja velkaongelman pahanemisen kanssa tarkoittavat kuitenkin sitä, että

häiriöiden määrä kasvaa ja on syytä varautua myös jyrkkään kasvun hidastumiseen. Useimmat keskeiset ennustajat myötäilevät virallisia kasvutavoitteita ja ennustavat lähivuosille noin 6 prosentin kasvua. Suomen Pankki arvioi perussennusteessaan kasvun hidastuvan 5 prosentin paikkeille vuoteen 2020 mennessä. Joidenkin arvioiden mukaan Kiinan BKT:n kasvu olisi jo nyt painunut 4–5 prosenttiin. Jotakin numeroihin liittyvästä epävarmuudesta ja talouspoliittisen tilanteen herkkyydestä kertoo se, että joulukuussa hallitus käytännössä ilmoitti kiristävänsä talouslukujen ja -uutisten sensuuria.

PITKÄN AIKAVÄLIN NÄKYMÄT – IKÄÄNTYVÄ VÄESTÖ, KALLISTUVA TUOTANTO JA KIRISTYVÄ POLIITTINEN OTE

Kiinan kasvu maailman talouden ja politiikan suurvallaksi on ollut vakuuttavaa 2000-luvulla. Tämä kehitys voimistuu entisestään ja Kiina tulee olemaan maailman johtavia valtioita keskipitkällä aikavälillä, mahdollisesti koko 2020-luvun. Pidemmän aikavälin arvioissa moni trendi kuitenkin osoittaa toiseen suuntaan.

Ehdoton vahvuus ja jopa pitkään kantava kilpailuetu Kiinalla on sen päämäärätietoiset panostukset teknologian hyödyntämiseen, tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin. Näissä avainasemassa ovat tutkimuksen volyyymi, teknologioiden ja patenttien hankkiminen globaaleilla yritysostoilla sekä käytännössä vapaa datan käyttö, joka mahdollistaa edelläkävijyyden saavuttamisen koneoppimisessa, tekoälyssä ja niihin liittyvissä sovelluksissa. Melkein kaikki muut trendit ovat jo nyt, tai kään-

tymässä, Kiinan globaalia kilpailukykyä vastaan.

Isoin ongelma Kiinalle on **demografia**. Yhden lapsen politiikan konkreettisimmat tulokset tullaan näkemään tulevina vuosikymmeninä, kun Kiinan työikäinen väestö lähtee nopeaan pudotukseen, huoltosuhde suorastaan räjähtää kasvuun ja väestö kääntyy kokonaisuudessaan laskuun. Maahanmuutosta ei ole ratkaisuksi suuressa mittakaavassa, koska Kiina on sisäisesti erittäin xenofobinen yhteiskunta, jossa ulkomaalaisiin suhtaudutaan erittäin epäilevästi ja omiakin vähemmistöjä vainotaan ankarasti.

Toinen iso ongelma on **Kiinan aseman menetyks maailman tehtaana** (factory of the world). Vuosituhannen vaihteessa kevyt tuotanto vyöryi Kiinaan halpojen työvoimakustannusten perässä. Tämä toi Kiinan vaihto- ja kauppataaseeseen massiivisen ylijäämän, jota maa on kuluvan vuosikymmenen investoinut globaalisti ja kansallisesti. Kiina on kuitenkin jo menettänyt kilpailuetunsa halpatuotannossa esimerkiksi monille muille Kaakkois-Aasian maille. Samaan aikaan automaation luomat mahdollisuudet säästää kokoonpanon työvoimakustannuksissa palauttaa tuotantoa länsimaihin.

Kolmas iso haaste Kiinalle on sen **raskaan teollisuuden valtava kapasiteetti**, jota pidetään yllä massiivisin valtiontuin. Tuotanto ei olisi kilpailukykyistä ilman tukia ja valtiontuet eivät myöskään kannusta tuottavuuden parantamiseen. Raskaan teollisuuden ylituotantoa dumpataan maailmanmarkkinoille, joissa se aiheuttaa taloudellisia ja poliittisia jännitteitä. Teolliset

työpaikat ovat kuitenkin tärkeä osa Kiinan ”sosiaaliturvaa”, eikä ole poliittisesti ollenkaan yksinkertaista lähteä supistamaan tuotantoa tai parantamaan tuottavuutta esimerkiksi automaation avulla. Tämä johtaa mainittujen ongelmien kasautumiseen ja raskaan teollisuuden todellisen kilpailukykyyn heikkenemisen edelleen.

Neljäs iso haaste on **luottokuplan kasvaminen** niin julkishallinnossa kuin yksityisellä sektorilla. Velkaantuminen on ollut rajua sekä virallisissa tilastoissa että varjopankkisektorilla, jota on hankala tilastoida. Monet julkisen sektorin jätti-investoinnit eivät ole olleet myöskään optimaalisia tuottavuushyödyiltään, kun päätökset ovat olleet vahvasti poliittisia. Räikeimmät ja näkyvimmat esimerkit liittyvät rakennettuihin aavekaupunkeihin, joissa ei asu ketään ja raiteisiin, jotka eivät johda mihinkään. Keskuspankin ja finanssipolitiikan kyky reagoida velkaantumisongelmaan ja luottokuplan purkamiseen on osoittautunut rajalliseksi. Riski kuplan puhkeamisesta ja epäluottamuksen nopeasta leviämisestä kasvaa siten koko ajan.

Eräs pienemmälle huomiolle jäänyt, mutta perustavanlaatuisesti Kiinan kehitykseen keskipitkällä aikavälillä vaikuttava, tekijä on edellisen puoluekokouksen tekemä muutos, jossa **Presidentin toimikauden rajaukset poistettiin**. Tämä tarkoittaa, että presidentti Xi tarttuu valtaansa ja on suurella todennäköisyydellä elinikäinen presidentti – ellei kammeta paikalta väkisin ennen sitä. Miksi tämä on iso ongelma Kiinalle?

Kiinan yksipuoluejärjestelmä on poikennut ”normaaleista” diktatuureista sen

suhteen, että presidentin ja politbyroon jäsenten toimikaudet ovat olleet rajattuja. Yhtä aikaa järjestelmä on puolueen valtaviin kaaderien sisällä ollut suhteellisen meritokratinen. Vanhojen valtasukujen asema on merkittävä, mutta paikasta auringossa taisteltaessa kyvykyys on merkinnyt paljon. Kiinan eliitit ovat myös maailman huippuyliopistojen kasvattajia, joten huippupäättäjät ovat erittäin osaavia.

Ylimpien päätöksentekojen kausien rajaaminen on tuonut järjestelmään alkeellisella tasolla demokratian vahvuksiin kuuluvan ”**checks and balances**” mahdollisuuden. Kun virheitä on tehty, ne on voitu korjata päättäjien vaihtuessa ilman että kenenkään on tarvinnut menettää kasvojaan. Nyt tämä järjestelmän vahvuus on siis menetetty ja Kiinassa on siirrytty itseään vahvistavaan presidentti Xi:n yhden totuuden aikakauteen. Nämä trendit vahvistavat toisiaan ja on erittäin todennäköistä, että Kiinan talouskasvu hiipuu 2020-luvulla nopeasti ja maa ajautuu isoihin rakenteellisiin ongelmiin vuosikymmenen loppua kohti. Tämä tulee aiheuttamaan sosiaalista ja poliittista levottomuutta ja kenties koko järjestelmän kyseenalaistamista.

Ulkopoliittisesti se voi ajaa Kiinan Venäjän tielle, jossa **ulkoisten vihollisten etsiminen ja sotilasmahdin esittelyminen** pyrkii hillitsemään sisäisiä ongelmia. Tämä kaikki siis, jos velkakupla ja siitä aiheutuva mahdollinen lama eivät nopeuta tätä kehitystä. Pitkän aikavälin ongelmien torjuminen vaatisi sekä taloudellista että poliittista avautumista sekä suuren kokoluokan maahanmuu-

ton sallimista. On hankala nähdä kykyä tällaisiin uudistuksiin lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.

Käynnissä oleva **kauppasotauhittelu** USA:n kanssa sekä myös Euroopassa kasvavat huolet Kiinan taloudellisen ja poliittisen vaikutusvallan kasvusta voivat eri tavoin johtaa siihen, että Kiinan maailmanvalloituksen sekä USA että EU haluavat laittaa kapuloita rattaisiin. Erilaisia uusia poliittisia ja taloudellisia kiistoja voi eskaloitua Kiinan ja lännen välillä. Case Huawei on vain jäävuoren huippu. Tämä väistämättä lisää epävarmuutta ja ennakoimattomuutta yritysten kansainvälisessä toimintaympäristössä, mistä myös suomalaiset yritykset tulevat kärsimään eri tavoin.

SUMMA SUMMARUM

Kiina tulee olemaan yksi globaaleista supervalloista 2020-luvulle tultaessa, mutta joutuu vastaamaan keskipitkällä aikavälillä niin moneen yhtäaikaiseen suureen haasteeseen samanaikaisesti, että on suuri todennäköisyys sen ajautumisesta vakaviin vaikeuksiin viimeistään 2020-luvun lopulle tultaessa. Myös EU ja Suomi joutuvat arvioimaan eri tavoin Kiina-suhdettaan. Kiina on tärkeä kauppakumppani, mutta sen seuranta vaatii nyt uudenlaista valppautta.

2. SUOMEN JA KIINAN KAUPPA

KIINA – SUOMEN TÄRKEIN KAUPPAKUMPPANI?

Kiina on lyhyessä ajassa noussut Suomen yhdeksi tärkeimmäksi kauppakumppaniksi, mikä kehitys jatkui myös viime vuonna. Vuoden 2018 viennissä Kiina oli sijalla 5. yhteensä 3.2 mrd eurolla, mikä vastaa 5.6 % Suomen viennin arvosta. Vuoden 2018 tuonnissa Kiina nousi 4. sijalle 4.2 mrd eurolla, mikä vastaa 7 % Suomen viennin arvosta.

VIENTI 2018

Paperimassan viennin jyrkkä kasvu vaikutti eniten Kiinaan viennin nousuun alkuvuonna. Nikkelin vientihintojen nousun ansiosta malmien ja rikasteiden sekä metallien viennin arvo kasvoi niin ikään selvästi. Kojoiden ja mittareiden vienti kasvoi myös vauhdikkaasti. Teollisuuden koneiden ja laitteiden vienti oli lähes vuoden 2017 tasolla, mutta sähkötekniikan vientiin tuli laskua elektroniikan komponenttien viennin heikkenemisen myötä. Kokonaisviennin positiivista kehitystä painoi alaspäin sahatavaran viennin jyrkkä lasku.

TUONTI 2018

Kiinasta tuotiin erityisesti elektroniikkaa, muun muassa puhelimia ja tietokoneita, sekä tekstiilejä ja vaatteita. Sähkötekni-

kan tuonti Kiinasta laski hieman. Pientä laskua tuli myös metallitavaroitten tuontiin. Vaatteiden ja tekstiilien tuonti oli lähes viime vuoden tasolla. Teollisuuden koneiden ja laitteiden sekä näiden osien tuonti Kiinasta kasvoi vakaasti

ARVOKETJUT

Parin viime vuosikymmenen aikana Kiina on noussut ehkä jopa Suomen tärkeimmäksi kauppakumppaniksi, jos otetaan viennin ja tuonnin ohella laajasti huomioon myös investoinnit sekä matkailu. Esimerkiksi ETLA:n selvitys Suomi globaaleissa arvoketjuissa vuodelta 2016 osoittaa, kuinka Kiinan ja USA:n talouksien merkitys on keskeinen Suomen taloudelle. Jos perinteisen viennin sijasta tarkastellaan laajemmin Suomessa jalostetun tuotteen tai palvelun kohdemarkkinaa, korostuu ennen kaikkea Kiinan ja USA:n markkinoiden kysynnän merkitys. ETLA:n mukaan runsaat 10 % Suomen arvo pohjaisesti mitatusta viennistä päätyy lopulta Kiinaan ja lähes saman verran USA:han. EU28-maiden yhteenlaskettu loppukysyntä on kuitenkin toki edelleen näitä yksittäisiä maita merkittävämpi. ETLA:n mukaan Suomen talouskasvu on vahvasti riippuvainen Kiinan ja USA:n loppukysynnästä, mutta toki myös EU:n sisämarkkinoiden toimivuudesta.

INVESTOINNIT

Yli 11 miljardin euron sijoituksilla Suomi on jo nyt maan talouden kokoon suhteutettuna suurin EU-maa investoijana Kiinassa. Yli 400 suomalaisyritystä toimii jo maassa ja ne työllistävät 60 000 henkeä Kiinassa. Vastaavasti Suomi on noussut Kiinan kuudenneksi tärkeimmäksi investointikohteeksi Euroopassa heti Britannian, Saksan, Ranskan ja Italian jälkeen. Vuodesta 2000 alkaen Kiina on investoinut Suomeen arviolta 7 miljardia euroa ja arvion mukaan 2 miljardin euron uudet investoinnit ovat työn alla.

MATKAILU

Kiinalaisten turistien määrä Suomessa on kasvanut huikaisesti aivan viime vuosina. Vuonna 2017 kasvua oli 35 % ja viime vuonna 20 %. Kiinalaiset ovat tällä hetkellä 5. suurin turistiryhmä Suomessa. Merkittäväksi heidät tekee myös se, että kiinalainen matkailija jättää Suomen keskimäärin 1186 €, kun ulkomainen turisti kuluttaa Suomessa keskimäärin 367 €.

SUMMA SUMMARUM

Kaiken kaikkiaan Kiinan vaikutukset Suomen talouteen ovat jo nyt erittäin merkittävät, joten toimivat suhteet sekä kasvava kauppa ja investoinnit ovat Suomen etujen mukaista.

3. YRITYSVERKOSTOT

SUOMEN KIINA -VERKOSTOT KIINASSA

TEAM FINLAND KIINA

Suomi tarjoaa Kiinassa yrityksille julkisia Team Finland -palveluita, joista vastaavat suurlähetystö (Peking), kaksi pääkonsulaattia (Shanghai ja Hongkong) sekä Business Finland -lokaalit edustajat (1+1 hlö Shanghai/ 1 hlö Peking ja Chongqing / 1 hlö Shanghai) ja FinChi Innovation Center (Shanghai). Näiden tavoitteena on edistää Suomen asiaa maailmalla: suomalaisten yritysten kansainvälistymistä, Suomeen suuntautuvia ulkomaisia investointeja ja Suomen maakuva.

FINNCHAM KIINA

Kiinassa toimii neljä yksityistä yritysverkostoa, kahden välistä kauppakamaria, jotka ovat Keskuskauppakamarin Finncham-verkostossa mukana:

- 1. Finnish Business Council – Beijing:** Jäseniä 40 ml UPM, Finnair, StoraEnso, Vaisala, Wetend Technologies, The Switch, Metso, Marja Kurki, Glaston, Honka, GreenStream, Detection Technology, ABB, Tikkurila, Handelsbanken, IndoorAtlas, Granlund, ÅlandPost, PWC, HelsinkiBusinessHUB, GEHT Marketplace, Sinoreach, Lamor, Euroeat, ERTO, Red Orchid Consulting, MOI, Fortune Falls, DidiAScademy, AAVI Technologies, SeenGene, RoboRide, Elematic, Genelec, Punda, ICEPRO. Toiminnan ytimen muodostaa teemakohtaiset verkottumistapahtumat sekä vuorovaikutus kiinalaisten kumppanien kanssa. Hallituksen puheenjohtajana toimii Seppo Selkälä, Chairman, Sinoreach ja toiminnan vetäjänä oton pohjalta Juha Tuominen, Roboride.
- 2. Finnish Business Council – Shanghai:** Jäsenet 14 ml Kemira, UPM, Finnair, StoraEnso, FINCHI, Kone, Konecranes, Valmet, Wärtsilä, Handelsbanken, MPS China, Rolls-Royce. Toiminnan ytimen muodostaa teemakohtaiset verkottumistapahtumat. Hallituksen puheenjohtajana toimii Mikko Salmilahti, Asia HR ja toiminnan vetäjänä Maria Måtar
- 3. Finnish Business Council – Guangdong:** Jäseniä 10, ml *Genford Ltd, Fibox, IonPhase, PM Technology, Salcom ja OptoFidelity*. Toiminnan ytimen muodostaa teemakohtaiset verkottumistapahtumat. Hallituksen puheenjohtaja ja toiminnan vetäjänä toimii Mika Tavast (*Genford Ltd*).
- 4. Finncham – Hongkong:** Jäsenet 60 ml. *Aqua Nordics Trading Co., Bank of China (Hong Kong), Elisa Hong Kong Limited, Enics Hong Kong Ltd, Finlayson, Finnair, Fiskars Asia Pacific Ltd, Handelsbanken, Hartwall, HKScan Asia, Huhtamaki Hong*

Kong Ltd, Ilmarinen, Jolla, Kala-Lappi, KONE, Laitilan Wirvoitusjuomatehdas, LIFA-AIR, MetsaBoard, Polar HK Ltd, Raisio, Rapala VMC Corporation, SAGA Furs, SALCOMP, SEB, Stora Enso China ja UPM-Kymmene HK Ltd. Toiminnan ytimen muodostaa teemakohtaiset verkottumistapahtumat. Hallituksen puheenjohtaja Jonna Seppänen (Liana Technologies) ja toiminnan vetäjänä Gitta Hägg-Lundvall

SUMMA SUMMARUM

Team Finland ja Finncham -resurssit ovat rajalliset ja näiden yhteistyö vasta löytymässä. Peking, Shanghai ja Hongkong ovat aktiivisimmat Finncham-toimijat. Guangdongissa suomalaisyritysten määrä vasta kasvussa. Ne tarjoavat hyödyllisiä verkostotapahtumia ja "matalan kynnyksen periaatteella hiljaista tietoa Kiinasta". Tärkeitä on, että isot, veturiyritykset oot toiminnassa mukana ja turvaavat riittävät jäsenmaksutuotot.

SUOMEN KIINA -VERKOSTOT SUOMESSA

SUOMI-KIINA KAUPPAYHDISTYS / KESKUSKAUPPAKAMARI

Keskuskauppakamarin yhteydessä toimii 15 kahdenvälistä kauppayhdistystä / kauppakamari, joista ehdottomasti aktiivisin on **Suomi-Kiina kauppayhdistys ry** (Finland – China Business Association). Vuodesta 1985 toiminut yhdistys jakaa tietoa Kiinan markkinoista, kauppaan ja talousyhteistyöhön liittyvän lainsäädännön kehityksestä. Yhdistyksen tilaisuuksissa asiantuntijat välittävät ajankohtaista tietoa Kiinan tapahtumista ja kehityssuunnista. Tilaisuudet ovat myös erinomainen kanava uusien kontaktien solmimiseen, kokemuksen vaihtamiseen ja tätä kautta Kiinatie-don lisäämiseen. Henkilösuhteet ja suhdeverkotot (guanxi) ovatkin oleellisen tärkeitä Kiinan kaupassa. Suomi-Kiina kauppayhdistyksellä on Kiinassa yhteistyökumppani, China Council for Promotion of International Trade (CCPIT) ja hyvät yhteydet Kiinan suurlähetystöön ja sen kaupalliseen osastoon.

Jäseniä on tällä hetkellä 104 - niin suurista kuin pienistäkin yrityksistä. Erityisesti toimintaansa Kiinassa aloittelevat tai sitä suunnittelevat yritykset voivat yhdistyksen puitteissa ja siellä solmittavien suhteiden avulla saada arvokasta tietoa Kiinaan jo etabloituneilta yrityksiltä. Jäseniä ovat mm *Aker Arctic Technology Oy, Andritz Oy; Bronto Skylift Oy Ab, Cargotec Oy, DACHSER Finland Air & Sea Logistics Oy, Evac Oy; Exel Composites Plc, Finnair Oy, Finn-Power Oy, GreenStream Network Plc, Halton Group Oy Ltd, Kone Oy, Kumera Oy, Marimekko Oy, Marja Kurki Oy, Metso Oy, Metsä Fibre, Nokia Corporation, Nordea, Normet Oy, Oilon Oy, OP; Outokumpu Oy, Polarica Oy, Raute Oy, Rovio Entertainment Ltd, Schenker Oy, SKS Group Oy, UPM; Varova Oy, VTT ja Wärtsilä Corporation*

Hallitus 2019: Hallituksen puheenjohtajana toimii Päivi Leivo, Oilon Oy sekä varapuheenjohtajat Klaus Cawén, Kone Oyj ja Pekka Hemmi, Nordic Ventures Group. Hallituksen jäseniä ovat Minna Aila, Konecranes; Ingmar Björkman, Aalto-yliopisto; Mika Halttunen, Halton Group; Timo Helosuo, Kolster Oy Ab; Roger Holm, Wärtsilä Corporation; Marko Janhunen, UPM; Anu Joukainen, Handelsbanken; Satu Kurki, Marja Kurki Oy; Riku Kytömäki, Exel Composites Plc; Hanna-Riikka Laurén, Finnair Oyj; Risto Vuohelainen, Business Finland ja Mikko Setälä, Rovio Entertainment Ltd. Toiminnan vetäjänä tällä hetkellä Keskuskauppakamarin asiantuntija Jenni Isola.

MUUT KESKEISET HANKKEET JA YRITYSVERKOSTOT

Innovatiivisen liiketoiminnan komitea – Presidentti Niinistö ja Xi aloitteesta on perustettu 2017 suomalaisten ja kiinalaisten toimijoiden välistä yhteistyötä kehittämään innovatiivisen liiketoiminnan komitea, joka säännöllisin ajoin kokoaa valtiovetoisesti julkiset ja yksityiset toimijat keskustelemaan yhteistyöhankkeista. Komitea on sopinut äskettäin vuosille 2019-2023 kumppanuuden toimeenpanosuunnitelman (Joint Action Plan). EK vastaa yrityselämän koordinaatiosta. Komitea ja sen työ tarjoaa luontevan ja arvovaltaisen tavan vahvistaa maiden välistä yhteistyötä sekä täten edistää myös kauppaa.

Chinese Enterprises Association in Finland – Suomessa toimivat kiinalaiset yritykset ml. Huawei perustivat syksyllä 2018 oman verkostonsa Kiinan kaupallisen edustuston tuella. Tämä verkosto tekee tapauskohtaisesti yhteistyötä Suomi-toimijoiden kanssa.

SUMMA SUMMARUM

Suomella on pitkäaikaiset ja toimivat poliittiset sekä taloudelliset suhteet Kiinan kanssa. Valtiovallan rooli Tasavallan presidentin, ulkoministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön johdolla on keskeinen Kiina-suhteissa. Suomen Kiinan suurlähetystö ja Kiinassa toimivat Team Finland / Business Finland -asiantuntijat tekevät arvokasta työtä, mutta varsin rajallisilla resursseilla. Tästä syystä on tärkeää, että Kiinassa toimivat suomalaiset yritysverkostot kuten 4 Fincham-kumppania ovat tiiviisti mukana yhteistyössä ja public-private-yhteistyön kehittämisessä. Suomessa Suomi-Kiina kauppayhdistys kokoaa yhteen kaikki keskeiset Kiinan kaupassa mukana olevat suomalaiset yritykset. Kauppayhdistyksen toiminnan edelleen kehittäminen on tärkeää hyvässä yhteistyössä muiden Kiina-toimijoiden kanssa.

Katsauksen Keskuskauppakamarin hallitukselle 12.3.2019 ovat koonneet toimitusjohtaja Juho Romakkaniemi ja johtaja Timo Vuori. Lähteinä on käytetty muun muassa Suomen Pankin alaisen Bofit-tutkimuslaitoksen työtä, ulkoministeriön ja Business Finlandin maaraportteja sekä julkaisuja kuten Bloomberg, The Economist, Financial Times

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

